

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 10 lutego 2026 r.
znak sprawy: DPB.kj.058.1.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 14769 w sprawie małych gospodarstw rolnych prowadzonych na własne potrzeby tzw. samowystarczalności żywnościowej

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przekazuję odpowiedzi na zadane w ww. interpelacji pytania.

Ad pyt 1. Czy projektowana definicja „rolnika aktywnego zawodowo” będzie uwzględniać rolników prowadzących rzeczywistą działalność rolniczą na własne potrzeby, którzy nie osiągają znaczących przychodów ze sprzedaży, lecz utrzymują grunty w dobrej kulturze rolnej i spełniają wymogi środowiskowe?

Zapewniam, że nowe rozwiązania w zakresie definicji rolnika aktywnego zawodowo, zawarte w ustawie z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia pozycji rolników aktywnych zawodowo, w żaden sposób nie wprowadzają ani nie sugerują kryterium skali produkcji jako warunku uzyskania dopłat. Przepisy ustawy nie zawierają również regulacji, które preferowałyby gospodarstwa większe kosztem mniejszych, czy gospodarstw towarowych względem tych prowadzących produkcję rolniczą wyłącznie na własne potrzeby. Pod tym względem stan prawny pozostaje niezmienny – płatności bezpośrednio przysługują każdemu podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą, nawet w minimalnym zakresie, pod warunkiem spełnienia ogólnych wymogów przewidzianych w obowiązujących przepisach.

Celem nowych rozwiązań nie jest restrykcyjne ograniczenie dostępu do wsparcia, a jedynie jego właściwe ukierunkowanie na osoby, które faktycznie zajmują się

rolnictwem (również na niewielką skalę, na własne potrzeby czy w niepełnym wymiarze). Zakłada się, że lepsze ukierunkowanie wsparcia na osoby faktycznie utrzymujące się z rolnictwa – w tym na niewielką skalę - powinno przyczynić się do poprawy warunków gospodarowania takich producentów.

Ad pyt. 2. Jakie instrumenty prawne lub wyjątki planuje ministerstwo, aby zapobiec wykluczeniu z systemu dopłat:

- **rolników produkujących żywność głównie na samozaopatrzenie,**
- **rolników starszych,**
- **rodzinnych gospodarstw niekomercyjnych, które nie prowadzą pełnej dokumentacji księgowej ani sprzedażowej?**

Pragnę zapewnić, że ww. ustawa nie zawiera przepisów, które skutkowałyby wykluczeniem lub ograniczeniem wsparcia dla małych gospodarstw, rolników prowadzących jednocześnie działalność rolniczą i nierolniczą, czy prowadzących działalność rolniczą w niepełnym wymiarze.

W ustawie przyjęto mechanizmy, które zmniejszą obciążenia administracyjne dla części rolników (kryteria, które pozwolą na zwolnienie części rolników z obowiązku dokumentowania prowadzenia działalności rolniczej i które są możliwe do sprawdzenia z urzędu) oraz mechanizm przejściowy dla gospodarstw najmniejszych (z kwotą płatności do 1125 euro).

Ponadto przyjęto założenie, że realizacja obowiązków wynikających z ustawy będzie wiązała się z minimalnymi kosztami / przychodami po stronie beneficjentów. Ich wysokość zostanie określona w rozporządzeniu¹ wraz z szerokim katalogiem dokumentów, dzięki którym rolnicy będą mogli udowodnić, że prowadzą działalność rolniczą. Zaproponowany katalog obejmuje m.in. faktury, umowy świadczenia usług, rachunki oraz informację z ewidencji sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych. W przypadku braku możliwości przedstawienia przez rolnika ww. dokumentów zaproponowano, aby mógł on udokumentować poniesienie kosztów lub uzyskanie przychodów za pomocą innych dokumentów potwierdzających zakup środków produkcji lub sprzedaż produktów rolnych (np. dowody opłat pocztowych i bankowych, noty księgowe, dowody wewnętrzne).

¹ Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wysokości kosztów bezpośrednich prowadzenia działalności rolniczej poniesionych przez rolnika, wysokości przychodów uzyskanych przez rolnika ze sprzedaży wytworzonych przez niego produktów rolnych, które są odpowiednie do wielkości gospodarstwa o powierzchni 1 ha użytków rolnych, oraz wykazu dokumentów potwierdzających poniesienie przez rolnika tych kosztów oraz uzyskanie tych przychodów (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12406808>).

Ad pyt. 3. Czy przy ocenie aktywności rolniczej będą brane pod uwagę faktyczne użytkowanie gruntów, utrzymywanie upraw i zwierząt, realizacja praktyk prośrodowiskowych, a nie wyłącznie poziom przychodów lub kosztów produkcji?

Definicja rolnika aktywnego zawodowo nie odnosi się w swej istocie do faktycznego użytkowania gruntu, lecz do prowadzenia działalności rolniczej na co najmniej minimalnym poziomie. Jest tylko częścią „zestawu narzędzi” (obejmującego przepisy dotyczące zarówno rolników, jak i gruntów, tj. definicje „działalności rolniczej”, „minimalnych wymogów”, „kwalifikującego się hektara”, itp.), służącego właściwemu ukierunkowaniu wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR).

Nowe przepisy uwzględniają sytuację gospodarstw:

- posiadających zwierzęta,
- ekologicznych,
- podejmujących zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne,
- uczestniczących w ekoschematach,
- a nawet dla rolników gospodarujących w bardzo specyficznych warunkach górskich (wypas kulturowy).

Ponadto Ministerstwo dążyło do wypracowania takich rozwiązań, które będą możliwe do spełnienia nie tylko przez rolników prowadzących produkcję (uprawę/chów zwierząt), ale również przez rolników prowadzących działalność rolniczą wyłącznie w minimalnym zakresie (utrzymujących użytki rolne w odpowiedniej kulturze).

Ad pyt 4. Czy ministerstwo posiada szacunki dotyczące liczby gospodarstw prowadzących działalność rolną głównie na własne potrzeby, które mogą utracić prawo do dopłat w wyniku wprowadzenia nowej definicji aktywnego rolnika?

Przyjęte w ww. ustawie rozwiązania nie będą skutkować pozbawieniem płatności podmiotów faktycznie prowadzących działalność rolniczą. Efektem tych rozwiązań będzie wyłącznie lepsze ukierunkowanie środków wsparcia na beneficjentów spełniających przesłanki prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisów unijnych, przy jednoczesnym wyeliminowaniu sytuacji, w których płatności trafiają do podmiotów nieprowadzących takiej działalności.

Ad pyt. 5. W jaki sposób planowane zmiany wpisują się w konstytucyjną zasadę ochrony gospodarstwa rodzinnego jako podstawy ustroju rolnego RP, jeżeli część tych gospodarstw zostanie pozbawiona dostępu do podstawowych instrumentów wsparcia?

Nowe rozwiązania w żaden sposób nie wykluczają ze wsparcia rodzinnych gospodarstw. Płatności bezpośrednie, tak jak dotychczas, nadal będą w szczególności wspierać małe i średnie gospodarstwa rolne. Lepsze ukierunkowanie wsparcia na osoby faktycznie utrzymujące się z rolnictwa – w tym na niewielką skalę - powinno przyczynić się do poprawy warunków gospodarowania takich producentów.

Ad pyt. 6. Czy rozważane jest wprowadzenie odrębnej, uproszczonej ścieżki kwalifikowania do dopłat dla najmniejszych gospodarstw niekomercyjnych, aby nie prowadzić do ich likwidacji lub porzucania gruntów rolnych?

Na 2026 r. zostanie wprowadzone rozwiązanie przejściowe dla małych gospodarstw, które pozwoli tym gospodarstwom na przygotowanie i dostosowanie się do nowych regulacji – w 2026 r. za rolników aktywnych zawodowo automatycznie zostaną uznani ci rolnicy, którym w 2025 r. przyznano płatności bezpośrednie w wysokości nieprzekraczającej równowartości w złotych kwoty 1 125 EUR.

Poza okresem przejściowym, w ustawie przewidziano szereg ułatwień, z których doskonała większość rolników będzie mogła skorzystać przy ubieganiu się o wsparcie. Dla większości gospodarstw kwalifikacja do kategorii rolnika aktywnego nastąpi automatycznie.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów